

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਸਿਵਲ

ਏ.ਐਨ. ਗਰੋਵਰ ਜੇ. ,

ਐੱਫ. ਮੈਸਰਜ਼ ਈਸ਼ਰ ਦਾਸ ਸਾਹਨੀ ਅਤੇ ਭਰਾ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ

1966 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 535-ਡੀ

1 ਸਤੰਬਰ 1966 ਈ

ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ (1940 ਦਾ X)—ਸੈਕਸ਼ਨ 8, 19 ਅਤੇ 33—ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ— ਕੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਅਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲਤਾ ਕਾਰਨ ਰਹਿ ਗਿਆ—ਨਿਯੁਕਤ ਸਾਲਸ ਮਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ— ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ— ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤਾ- ਕੀ ਬੇਅਸਰ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ -ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਦੇਰੀ ਇਸ ਖੋਜ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ -ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤਾ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੇਰੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਥਿਤੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਦੋਨਾਂ ਧਿਰਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਨਿਸ਼ਕਿਰਿਆ ਜਾਂ ਅਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲਤਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਨਿਯੁਕਤ ਸਾਲਸ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਾਲਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8(I)(b) ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀਆਂ ਸਨ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਬੇਅਸਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

19 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1966 ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਐਚ.ਸੀ. ਗੁਪਤਾ, ਉਪ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਦਿੱਲੀ, ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੋਧ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 26 ਤਰੀਕ, 1955 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ,

ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਐਫ.ਸੀ.ਬੇਦੀ।

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਰਾਇਣ, ਵਧੀਕ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਕੀਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਗਰੇਵਰ, ਜੇ.—ਇਹ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੈ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਐਚ.ਸੀ. ਗੁਪਤਾ, ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਫਰਮ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਇਆ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ। 1 ਸਤੰਬਰ, 1947 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬੇਅਸਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਤੱਥ ਇੱਕ ਤੰਗ ਕੰਪਾਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਏ ਹਨ। 1 ਸਤੰਬਰ, 1947 ਦੇ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਫਰਮ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ ਕੈਂਪਸ (ਆਈ.ਏ.ਐਫ. ਸਟੇਸ਼ਨ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿਨੇਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਮਝੌਤਾ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਰਹਿਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਲਸੀ ਧਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ:- . "ਪਹਿਲੀ ਧਿਰ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਧਿਰ (ਜਿਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਇੱਥੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ) ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮਾਮਲਾ ਏਅਰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਾਲਸੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸਾਲਸੀ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਸਮਾਂ ਲਾਗੂ ਹੈ।" ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਹਾਤੇ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਪਰਿਸਰ ਬੇਦਖਲੀ ਐਕਟ, 1950 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਸਾਲ 1955 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਕੋਲ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਕੁਝ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਈ ਸੁਧਾਰਾਂ, ਫਿਟਿੰਗਾਂ ਅਤੇ ਫਿਕਸਚਰ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਇਮਾਰਤ. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਪੈਂਡਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਇਮਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਦੀ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। 26 ਮਈ, 1955 ਨੂੰ, ਸ੍ਰੀ ਆਸਾ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਨੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣ ਤੱਕ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅੰਤਰਿਮ ਮਨਾਰੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਪਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਏਅਰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਐਸ. ਮੁਖਰਜੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 9 ਜਨਵਰੀ, 1959 ਤੱਕ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਅੱਗੇ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਦੇਰੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 24 ਅਕਤੂਬਰ, 1959 ਤੱਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ

ਹੋ ਸਕਿਆ। ਏਅਰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਮੁਖਰਜੀ ਦੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ 8 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। , 1960. ਉਸਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਏਅਰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਏ. ਐਮ. ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਨੇ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1961 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਏਅਰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ, ਜਿਸਨੂੰ ਹੁਣ ਏਅਰ ਸਟਾਫ਼ ਦੇ ਮੁਖੀ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈ ਲਈ। ਉਸ ਨੂੰ ਦਸੰਬਰ, 1964 ਵਿਚ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 2 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1965 ਨੂੰ, ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਨੇ ਭਾਰਤੀ 4 'ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਤੇ ਆਰਡਰ XXXIX, ਨਿਯਮ 4 ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 151, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ II ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਸੈਕਸ਼ਨ 5, 31(2), 33 ਅਤੇ 41 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਕੋਡ, ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਅਤੇ ਹਵਾਲਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਅੰਤਿਮ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਅਜੇ ਵੀ ਕਾਇਮ ਸੀ ਅਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੀ ਮੌਤ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਿੰਨ ਮੁੱਦੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ: -

- (1) ਕੀ ਮੈਸਰਜ਼ ਏ.ਐਮ. ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਏਅਰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਲਸ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਵੇਗਾ?
- 2) ਜੇਕਰ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 1 ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਸਾਲਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ?
- (3) ਰਾਹਤ.

ਪਹਿਲੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਏਅਰਮਾਰਸ਼ਲ ਏ.ਐਮ. ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਏਅਰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸਾਲਸ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਹੜੀ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਐੱਫ.ਸੀ. ਬੇਦੀ ਨੇ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 1 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਉਸ ਦੀ ਮੁੱਖ ਪੇਸ਼ਗੀ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੈ:-

- (1) ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ • ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8(I)(b) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ?
- (2) ਕੀ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਹਵਾਲਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਗੋਂ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ?

ਹੁਣ, ਸੈਕਸ਼ਨ 8(1) ਸਾਲਸ ਜਾਂ ਅੰਪਾਇਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਨਿਯੁਕਤ ਸਾਲਸ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹੈ, ਜਾਂ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਕਿ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ ਦੂਜੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਬ-ਸੈਕਸ਼ਨ (2) ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸਾਲਸ ਜਾਂ ਸਾਲਸ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਏਅਰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਮੁਖਰਜੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਤਾਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਬੇਦੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਯੂਨੀਅਨ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਰਾਇਣ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਏਅਰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਸੁਝਾਅ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਸਾਲਸ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਬੇਦੀ ਨੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਫਿਕਸਚਰ, ਫਿਟਿੰਗਾਂ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਝਗੜਿਆਂ ਲਈ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮਾਹਰ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਇਕੱਲੇ 1* ਏਅਰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਸੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਮਾਹਰ ਗਿਆਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ। *ਭਾਰਤ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (1)* ਵਿੱਚ ਸਾਲਸੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ "ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ ਆਈ/ਸੀ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, ਪੂਰਬੀ ਕਮਾਂਡ" ਦੀ ਇਕੱਲੀ ਸਾਲਸੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਹੋਣਾ ਸੀ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ। ਚੱਕਰਵਰਤਨ, ਸੀ.ਜੇ., ਜਿਸ ਨੇ ਬੈਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ, ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ -

"ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੋਈ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਖਾਸ ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ, ਜੋ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨੇ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਜੋ ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ ਵੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ ਦਾ ਸਥਾਨ ਇੱਕ ਮੇਜਰ

ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਖਾਸ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਰੈਂਕ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਤੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਸਾਲਸ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ। ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਅਸਾਮੀ ਉਦੋਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, ਪੂਰਬੀ ਕਮਾਂਡ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੁਣ ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ। *ਚੀਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਬਿਲਡਿੰਗਜ਼ ਐਂਡ ਰੋਡਜ਼ ਬਨਾਮ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ (2)* ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕਲਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਸ਼ਬਦ ਸਨ; “ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਝਗੜੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲਾ ਸਾਲਸ ਅਤੇ ਜੱਜ ਹੋਵੇਗਾ”। ਵਾਂਚੂ, ਸੀ.ਜੇ. (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸੀ) ਨੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਚੀਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਕਲੌਤਾ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਇਕਲੌਤਾ ਜੱਜ ਵੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਕੱਲਾ ਸਾਲਸ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਸ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਲਸੀ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕੋਈ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਏਅਰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਇਕੱਲੇ ਸਾਲਸ ਅਤੇ ਜੱਜ ਹੋਣੇ ਸਨ, ਪਰ ਕਲਕੱਤਾ ਕੇਸ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਬੇਦੀ ਨੇ *ਗੈਨਨ ਡਵੰਕਰਲੇ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਕਾਰਬਾਈਡ (ਇੰਡੀਆ), ਲਿਮਟਿਡ (3)* ਦੇ ਪੀ. ਸੀ. ਮਲਿਕ, ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇਕ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਕੇਂਦਰੀ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.ਡੀ., ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਅਵਾਰਡ ਅੰਤਮ ਅਤੇ ਬਾਈਡਿੰਗ ਹੋਣਾ ਸੀ, ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹਨ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਮਰੱਥ ਸਾਲਸ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਕਲਕੱਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਜਾਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। 1954 ਕੈਲ. 606. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ *ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਲ ਇਨ ਕੌਂਸਲ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਟਿਡ ਲਾਈਵਸਟਾਕ ਫਾਰਮ (ਇੰਡੀਆ) ਲਿਮਟਿਡ (4)* ਵਿੱਚ ਦਾਸ, ਜੇ. (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਸੀ) ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸਾਲਸੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਇਕ ਜੰਗੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਸੀ ਅਤੇ ਲੜਾਈ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਾਲਸ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਜੰਗੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਸਾਲਸੀ. ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਮਿਲਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਬੇਦੀ ਨੇ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ

ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਜੇ ਮਾਮਲਾ ਮੁੜ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਕ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦਾ। ਵੇਖੋ ਜਾਂ ਹੋਰ ਪਰ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ ਸੋਧ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦਿੱਲ-ਮੱਠ ਵਾਲੀਆਂ ਚਾਲਾਂ 'ਤੇ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੇ ਏਅਰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਮੁਖਰਜੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਅਚਨਚੇਤ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਸ੍ਰੀ ਬੇਦੀ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਦੇਰੀ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲਗਭਗ ਦਸ ਸਾਲ ਬੀਤ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਲਸੀ ਦੁਆਰਾ ਝਗੜਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਠੋਸ ਜਾਂ ਠੋਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ? ਸਮਝੌਤਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਬੇਅਸਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਬੇਦੀ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਹਵਾਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਖ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 19 ਹੈ। ਲਾਗੂ ਹੈ। ਉਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 16 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅਵਾਰਡ ਰੱਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਫਰਕ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 19 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਘਟਨਾਵਾਂ ਜੋ ਦਰਸਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਦੇਰੀ ਇਸ ਖੋਜ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਜਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੇਰੀ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਥਿਤੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਅਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲਤਾ ਜਾਂ ਅਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲਤਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਅੰਤ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੁਸ਼ਕਲ ਇਹ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਕੋਰਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਨਿਯੁਕਤ ਸਾਲਸ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8(1)(b)

ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। . ਕੀ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਏਗੀ ਕਿ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਬੇਅਸਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ? ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਇਕਮਾਤਰ ਅਧਿਕਾਰ ਜੋ ਮੇਰੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਹਰੀਰਾਮ ਖੀਰਾਮ ਬਨਾਮ ਗੋਬਿੰਦਰਾਮ ਰਤਨ ਚੰਦ (5) ਓ'ਸੁਲੀਵਨ ਐਂਡ ਬੰਦਾਨੀ, ਜੇਜੇ ਵਿਚ ਸਿੰਧ ਅਦਾਲਤ ਦਾ। ਉੱਥੇ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ 1942 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਸਾਲਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੇ 1943 ਤੱਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਹਵਾਲਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਲਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਛੱਡਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਤਰਕ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਅਸਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਹੁਣ ਕੋਈ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਜਿਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਸਾਲਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿੰਧ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਰਕ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜਾ ਉਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਇਆ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

Parveen Rani, Translator

ਡਿਸਕਲੇਮਰ (ਬੇਦਾਅਵਾ):—ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ । ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਕ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।